

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Zastępca
Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław TROCIUK

Warszawa, *18 września 2011 r.*

RPO-659550-II-704.2/10/MK

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pan
gen. Jacek Włodarski
Dyrektor Generalny
Służby Więziennej
Warszawa

Kamerny Bernie dyrektorze

W związku ze skargami osób pozbawionych wolności, które żaliły się na ograniczanie ich prawa do korzystania z rozmów telefonicznych, Rzecznik Praw Obywatelskich podjął do badania sprawę wykonywania przez skazanych połączeń z aparatów telefonicznych samoinkasujących, na koszt odbiorcy.

Z ustaleń poczynionych w toku badania tych skarg wynika, że administracje niektórych jednostek penitencjarnych nie wyrażają zgody na wykonywanie przez skazanych połączeń na koszt odbiorcy, utrzymując, że stałoby to w sprzeczności z przepisem art. 105b § 1 kodeksu karnego wykonawczego, ponieważ stanowi on, iż skazany ma prawo korzystać z samoinkasującego aparatu telefonicznego **na własny koszt**.

W sprawie tej pismem z dnia 21 lutego br. Rzecznik zwrócił się do Centralnego Zarządu Służby Więziennej z prośbą o rozważenie przedstawionej kwestii. Rzecznik argumentował, że intencją ustawodawcy, który dopuścił korzystanie przez skazanych z samoinkasujących aparatów telefonicznych, było ochronienie zakładów karnych przed ponoszeniem kosztów tych rozmów i w związku z tym użyty w przepisie zwrot „na koszt własny” należałoby interpretować jako przeciwstawienie rozwiązaniu, polegającemu na korzystaniu z rozmów telefonicznych „na koszt zakładu karnego”. Ponadto, przed czternastu laty, kiedy uchwalano kodeks karny wykonawczy operatorzy telefoniczni nie udostępniali usługi umożliwiającej wykonywanie z samoinkasujących aparatów telefonicznych rozmów na koszt odbiorcy, dlatego przepisy nie odnoszą się do tej kwestii.

Pismem z dnia 18 marca br. otrzymaliśmy odpowiedź od Kierownika Zespołu do spraw Skarg Osób Pozbawionych Wolności w Biurze Prawnym CZSW, który przedstawił obowiązujący stan prawny i powiadomił, iż podziela stanowisko prezentowane przez administracje jednostek podstawowych. Stwierdził, że wykonywanie rozmów z aparatu samoinkasującego na koszt odbiorcy nie mieści się w granicach zakreślonych prawem i z tego względu nie może mieć miejsca.

Przedstawione argumenty nie są przekonujące. Rozpatrując przepis art. 105b § 1 k.k.w. w kontekście celowościowym należy wskazać, że przepisy kodeksu karnego wykonawczego bardzo duży nacisk kładą na podtrzymywanie kontaktów skazanych ze światem zewnętrznym. Wynika to z przyjętego przez ustawodawcę poglądu, iż resocjalizacji nie można prowadzić w oderwaniu od środowiska znajdującego się poza murami więzienia. Wyrazem tego stanowiska było m. in. także przyznanie skazanym prawa komunikowania się z osobami z zewnątrz w drodze rozmów telefonicznych. Działania zmierzające do ograniczenia tych kontaktów wydają się zatem sprzeczne z podstawowym celem wykonywania kary pozbawienia wolności, jakim jest readaptacja skazanego.

Wiadomym jest, że zdecydowana większość skazanych nie jest zatrudniona odpłatnie podczas odbywania kary pozbawienia wolności, ani nie posiada innych źródeł własnego dochodu. Środki finansowe, z jakich dokonują zakupu kart telefonicznych, pochodzą najczęściej z wpłat dokonanych przez ich rodziny i bliskich. Należy zatem mieć świadomość, że także w sytuacji, gdy skazany korzysta z karty telefonicznej, w istocie to najbliżsi ponoszą koszty tych rozmów.

W piśmie z dnia 21 lutego br. skierowanym do Centralnego Zarządu Służby Więziennej Rzecznik wskazywał, że przeciwko przyjęciu proponowanej przez niego interpretacji przepisu art. 105b § 1 k.k.w. nie przemawiają względy ochronne, nie utrudnia to wykonywania obowiązków przez funkcjonariuszy, nie powoduje dodatkowych kosztów. Za korzystaniem z tego rozwiązania przemawia natomiast wyrażona w art. 67 § 3 k.k.w. dyrektywa uwzględniania w oddziaływaniach na skazanych podtrzymywania jego kontaktów z rodziną i światem zewnętrznym.

Mając powyższe na względzie, na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. nr 14 poz. 147, ze zm.) zwracam się do Pana Dyrektora o rozważenie przedstawionej kwestii i powiadomienie o stanowisku zajęтым w sprawie.

Z pewnością

